

A Magyar Országgyűlésnek

Tisztelt Képviselők!

Nehéz, megújulást váró gazdasági és politikai helyzetben kezdődik a Parlament idei nyári ülésszaka. A bejelentett reformpolitika megvalósulásra vár. Szemléletváltásra, az eddigi gyakorlat megváltoztatására, az eddigi döntések felülvizsgálatára van szükség.

Amikor a korábbinál szabadabb légkörben alapvetően fontos kérdések megvitatására ül össze az Országgyűlés, kérjük ne feledkezzenek meg a Dunáról sem! A bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer kérdése még soha nem szerepelt a Parlament ülésein. Önöket még soha nem kérdezték meg e nagyberuházás szükségességéről és az építkezések 1987-ben bejelentett gyorsítása sem a Parlament bejegyzésével történt. Az egész országot érintő és évszázadokra kiható "természetátalakító" terv ügyében pedig csak a Parlament lett volna illetékes dönteni!

Az építkezés gyorsított ütemben halad, s Önöknek már nem sok-ideje marad, hogy elmondják véleményüket. A beruházás haszna egyre kevésbé bizonyítható, a vízlépcsőrendszer megépülése esetén bekövetkező károkról viszont egyre többet tudunk. Bizonyossággal állíthatjuk, hogy mind csehszlovák, mind magyar oldalon bekövetkezik az ivóvízbázisok és karsztvizek elszennyeződése, a mezőgazdasági- és erdőterületek mennyiségi és minőségi romlása és a kutak vízhozam-csökkenése. Tudunk a hajózást akadályozó új tényezőkről, az egyes területeken megnövekedő árvízveszélyről, vagy régészeti emlékeink végleges pusztulásáról, a Szigetköz és a Dunakanyar táji környezetének romlásáról.

Tudomásunk szerint a Kormány az Országgyűlés őszi, vagy tavaszi ülésszakára elő kívánja terjeszteni a vízlépcsőrendszer beruházásáról szóló helyzetjelentését. Javasoljuk, hogy az Országgyűlés követelje meg a Kormánytól, hogy adjon tiszta képet a különböző címeken és forrásokból megvalósuló beruházásról; részletezve az Egyezményes Tervben illetve az un. nemzeti beruházásokban vállalt kötelezettségeket, kimutatva azt is, hogy milyen szükséges munkákra nem irányoztak elő eddig megfelelő költségforrásokat /pl. kieső halászati kapacitás pótlása halastavakkal/. A jelentés tételesen sorolja fel a létesítményeket, azok részletes költségkihatásaival és ütemezésével.

A beruházásokon kívül mutassa ki a Kormány az üzemelési és a karbantartási költségeket. Véleményünk szerint rendkívül jelentős és állandó költségek merülnek fel

- a dunakiliti tározóban felhalmozódó évi több millió m³ szenny-iszap eltávolítására;
- a fokozottabb jegesedés káros kihatásainak ellensúlyozására;
- a felhagyásra ítélt régi-Duna medrének karbantartására;
- a Dunába ömlő vízfolyások és belvizek szivattyúzással történő átemelésére.

A jelentéssel együtt kérjük be a beruházás költség-haszon elemzését, mivel ezt sem a beruházási program, sem az 1986-ban készült környezeti hatástanulmány nem tartalmazza, s ennélkül a beruházás gazdaságossága nem vizsgálható.

Becslésünk szerint -figyelembevéve a jelentősen növekvő inflációt és az adóterheket- a bős-nagymarosi vizlépcsőrendszer megépítése Magyarország részére közel 100 milliárd forintos terhet jelent.

Ezt a rendkívül magas költséget, amely a mai nehéz gazdasági helyzetben elviselhetetlen terheket jelent az országnak ma már csak a nagymarosi vizlépcső és csatlakozó létesítményei elhagyásával lehet csökkenteni, mivel a Bős-Dunakiliti szakasz munkái már jelentősen előrehaladtak /közös csehszlovák-magyar kivitelezésben/. Mivel ezek a létesítmények önállóan is -a magyar kivitelezésben /de- osztrák közreműködéssel/ készülő nagymarosi vizlépcső nélkül is üzemeltethetők, ezért nem teszik kötelezővé annak megépítését. A nagymarosi beruházást nemcsak a költségmegtakarítás miatt javasoljuk elhagyni, hanem azért is, mert ezáltal a környezeti károk is jelentősen csökkenthetők.

Ezért a Kormány ne csak helyzetjelentést adjon a vizlépcsőrendszer munkálatainak állásáról, hanem soronkívül vizsgálta meg a nagymarosi vizlépcső/és kapcsolt létesítményei/elhagyásának műszaki, pénzügyi és jogi következményeit. /Véleményünk szerint a jelenlegi helyzet teljes mértékben kielégíti az "érdekműködés" jogi alapelvét./

Miután a nagymarosi szakaszon a kivitelezési munkák ez évben jelentősen felgyorsultak, csak akkor van esély a károk csökkentésére, ha a nagymarosi építkezést a vizsgálatok idejére leállítják. Minden további kiadás felesleges és népgazdasági kár! Csupán a nagymarosi vizlépcső építkezésén napi 5 millió forint kerül beépítésre a jelenlegi ütem mellett, teljesen feleslegesen.

A vizsgálatok elvégzésére azonnali ad hoc bizottság létrehozása szükséges, független hazai és külföldi szakértők bevonásával.

A vizsgálatoknál külön figyelmet kell szentelni a nagymarosi vizlépcső építésében résztvevő osztrák tőkének és kivitelezésnek. Ausztria a teljes vizlépcsőrendszer költségeinek mintegy 1/3-ad részét hitelezi meg csupán, ennek fejében viszont 20 éven keresztül a termelt energia 2/3-ad része felett rendelkezik. Nevetségesen olcsó áron jut így elektromos áramhoz, miközben az ökológiai szempontok miatt elmaradt hainburgi vizlépcsőnél jóval nagyobb környezeti károk-magyarországi bekövetkezéséhez segítséget ad.

Tisztelt Képviselők!

Önökön múlik, hogy elkerüljük a vizlépcsőrendszer felépítése esetén bekövetkező katasztrofális gazdasági és környezeti károkat!

Emeljék fel szavukat a Duna, a magyar táj és a magyar gazdaság érdekében! A kormány ma már nem tud az Önök megkérdezése nélkül dönteni ebben a kérdésben. A felelősséget meg kell osztania Önökkel! Az Önök felelősségérzetén múlik ma már, hogy ezt a kérdést tisztességgel fel tudják-e oldani.

Kérjük Önöket, hogy teljes felelősségükkel mérjék fel a kérdés jelentőségét és ne engedjék el ezt a talán utolsó lehetőséget, hogy a vizlépcsőrendszer kérdésében még az eredmény reményében állást foglalhassanak!

Budapest, 1988. június 27.-én

Bajcsy Zsilinszky Baráti Társaság
Környezetvédő Csoport

Duna Kör

A Duna Barátai

Budapesti Műszaki Egyetem
Zöld Klubja

Reflex Környezetvédő Egyesület
Győr

4-6-0 Békecsoport

Kék Bolygó